

GRAU EN PEDAGOGIA.

Grups:

PA i PB

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

**ESTRATÈGIES D'APRENTATGE I
PARTICIPACIÓ A LA UNIVERSITAT.**

MÒDUL 33716
CURS 2011-12

“AULA FCE4 ”

1.- DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ.

Nom de l'assignatura.	Estratègies d'aprenentatge i participació a la Universitat.
Caràcter.	Formació bàsica..
Titulació.	Grau en Pedagogia.
Departament.	Didàctica i Organització Escolar. http://www.uv.es/didorg
Professorat.	Juan Amador Marín Martínez. <i>Correu electrònic:</i> Juan.Marin@uv.es
Horari i lloc de les classes.	PA 8:00 a 14:00 // PB 15:00 a 21:00 Aula FCE 4
Horari tutories.	Juan - Divendres de 10:30 a 14:30. http://www.uv.es/didorg/tutories.pdf
Data examen.	Divendres, 13 de Gener a les 11:30. Dilluns, 18 de Juny a les 15:30. http://centros.uv.es/web/centros/filosofia/data/estudios/tit_act/1307/CALENDARE.pdf

2.- PRESENTACIÓ

Des de els coneixements que pot aportar la Didàctica en general y més concret la Didàctica de la formació de professionals de l'educació, la qüestió de quines estratègies deuen emprar els alumnes per al seu aprenentatge és una qüestió complexa i controvertida.

Es una qüestió controvertida, es a dir, una qüestió sobre la que poden plantejar-se y desenvolupar-se de forma raonada teories y pràctiques curriculars diferents, per que las tècniques d'aprenentatge que té que emprar un estudiant formen part de la metodologia d'ensenyament-aprenentatge amb que l'assignatura, matèria, mòdul, etc. es planteja y desenvolupa.

Preparar un examen de preguntes a desenvolupar sobre uns continguts que son replegats en forma d'apunts, no es el mateix que un examen de tipus test, etc. I l'elecció de una u altra forma d'avaluar no es més un element de la metodologia que té que guardar relació amb els objectius que es pretenen, els continguts, les relacions professor-alumne, els materials que se utilitzen o la distribució d'espais, temps, o la manera en que es van a agrupar els alumnes per a realitzar les distintes activitats.

Però les distintes decisions que prenem en los aspectes citats, sense dubte guarden relació amb una qüestió més general: quina es la idea que, implícita o explícitament, es té de lo que es un bon professional. I esta qüestió continua sent una qüestió controvertida.

Efectivament, par alguns un bon professional es el que té coneixements de les disciplines científiques que tenen que veure amb la seua professió. Per altres el bon professional és el que coneix y sap posar en pràctica en situacions concretes determinades tècniques que resolen las tasques que se li plantejaren en la seua futura vida professional. Y per altres...

I la controvèrsia no s'esgota en aquest nivell, sinó que els distintes models de bon professional es relacionen també amb aspectes encara més generals

com la idea a cerca de l'educació, de la societat en la que vivim i inclús de la naturalesa dels essers humans.

Així doncs, encara que a un primer moment podem identificar les estratègies per l'aprenentatge con a tècniques d'estudi dels estudiants, si acudim als coneixements didàctics, ens donarem compte de que les estratègies son molt més complex que es relaciona amb qüestions més amples. Per altra banda, per poc que coneguem les aportacions que ens han donat en el currículum sobre qüestions tan complexes, ens donarem compte de que el tema de les estratègies d'aprenentatge és un tema raonablement controvertit inclòs en el camp d'aquesta disciplina.

Igual podem dir de la participació. La participació a la classe es pot produir de formes diferents, no alienes als processos d'ensenyament-aprenentatge, que es relacionen amb concepcions diferents també de la participació en estàncies Inter mitges como en este caso la facultat o la universitat, però que també tenen a veure amb les diferents maneres d'entendre i practicar la participació a la societat en general.

Pareix clar que si tant las estratègies d'aprenentatge com la participació en la universitat son qüestions controvertides lo més oportú es presentar-se-las als alumnes como a tal. Es a dir, no impartir-les i fer-les aprendre determinades tècniques sense més, o no limitar-nos a donar-los informació sobre les instàncies de participació i intentar que participen en elles.

En definitiva, plantejar-les les dues qüestions que figuren a la denominació de l'assignatura como a temes controvertits equival en certa manera a preguntar als estudiants i a nosaltres mateixos de forma no retòrica quina universitat volem.

Per plantejar estes dues qüestions com a temes controvertits pot resultar adequat utilitzar determinades experiències curriculars com a referència. En aquest cas en concret vaig a prendre com a referent de la meua proposta el

Projecte Curricular d'Humanitats de Lawrence Stenhouse.

Com és conegut, el Projecte Curricular d'Humanitats de Stenhouse es basa en la presentació de temes controvertits per a la seua discussió raonada sense necessitat d'arribar a cap acord. Lo important no és resultat, ni tampoc la instrucció sinó el procés.

El professor en aquest projecte es un moderador neutral que fomenta el debat, protegeix les opinions minoritàries, i tracta de mantindre la qualitat dels diàlegs mitjançant l'aportació del que es diu "probes" (escrits, testimonis orals, pel·lícules, fotografies, etc.) que expressen diverses opinions sobre el tema controvertit.

Denominació del taller: ¿Que universitat volem? (Prenem la paraula).

La finalitat del taller es la de que els estudiants comencen a expressar-se, amb la suficient confiança en la seua capacitat de comunicació i en un diàleg obert a les diferències de pensament i opinió, que universitat volen i es desitjable socialment, així como de quina manera construir-la mitjançant la seua participació.

3.- OBJECTIUS FORMATIUS

Al finalitzar el curs, vostè podrà:

- Crear espai que faciliten la comunicació interpersonal.
- Millorar les estratègies de comunicació oral mitjançant l'autocorrecció.
- Utilitzar correctament les tecnologies de la informació i la comunicació: Aula virtual, correu electrònic, espai de disc, web 3.0.
- Saber accedir (recerca), seleccionar, (qualitat) i comprendre la informació.
- Crear i presentar la informació de manera adequada i emprant ferramentes per a facilitar la seua comprensió.
- Conèixer els drets i els deures dels estudiants i el persona de la Universitat.
- Dinamitzar les eleccions de representants d'estudiants als òrgans de participació i representació institucionals.
- Esser conscient de la importància del component afectiu i de motivació a l'aprenentatge i treballar per a millorar-lo.
- Desenvolupar habilitats metacognitives d'autoregulació, habilitats cognitives d'aprenentatge i millorar les actituds davant l'aprenentatge i l'estudi.

4.- METODOLOGIA DE ENSENYAMENT - APRENTATGE.

La metodologia didàctica està basada en el desenvolupament dels continguts mitjançant una estreta vinculació entre teoria i pràctica.

Tots els continguts serà presentat com un tema obert en el que caben diverses opinions i actituds per a que cadascú dels estudiants expresse la seua pròpia opinió. Amb aquest fi es proporcionarà als estudiants documents amb idees i propostes diferents (en forma de escrits de tota índole, testimonis presencials, debats, documents visuals, etc.). També tindran ocasió els propis estudiants d'aportar els seus documents i/o fer propostes sobre activitats

d'aquest tipus.

Utilitzant aquests documents el professor moderarà els debats cuidant la seua qualitat: que siguen escoltats i respectades les opinions minoritàries, que els arguments no s'estanquen, proporcionant noves proves, que s'argumenten les opinions...

El desenvolupament didàctic de la matèria perveu convinger distintes estratègies didàctiques al llarg del curs.

- Treball a nivell de taller suposant la implicació dels estudiants a les sessions de treball doncs les activitats s'apliquen i analitzen sobre el seu grup.
- Pràctiques a l'aula d'informàtica.
- Treball en grup: d'investigació i de presentació de treballs.

Les classes seran eminentment pràctiques, amb una introducció a la tasca per part del professor al començament de la classe i al principi de cada tema. Els alumnes desenvoluparan els coneixements amb activitats motivadores que il·lustren les competències bàsiques en cadascú dels temes.

Els alumnes presentaran els treballs a l'espai web de la Universitat de València, mitjançant el servidor de l'aula virtual.

5.- CONTINGUTS

1. Estratègies d'aprenentatge a la Universitat.
2. Tècniques de treball en grup.
3. Recursos per a la recerca d'informació i documentació a l'educació superior.

4. Les tecnologies de la informació i comunicació a l'activitat universitària.

5. La plataforma "Aula virtual".

6. Coneixements de la institució universitària.

7. La participació a la vida universitària. Drets i deures.

Aprendre i ensenyar a la Universitat: Per a que serveix el que estudiem? Que deguem estudiar i aprendre? Quina deu de ser la forma de desenvolupar les classes? Com podem organitzar-mos per aprendre i ensenyar a la Universitat? Com organitzem els espais i els temps? Que és el que tenim que avaluar? Com podem fer-ho?

Participar a la Universitat: Per a que participar? Qui, com i on deguem participar? Qui i com ens poden representar? Quines son o deuen de ser els espais per a la participació i la representació.

5.- COMPETÈNCIES

BÀSIQUES:

B1. Els estudiants que hagen demostrat tindre i comprendre els coneixements a l'àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària en general, i que sol trobar-se a un nivell que, si bé es recolza als llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que implicant coneixements provinents de la vanguardia de l'àrea d'estudi de Pedagogia.

B2. Els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements al seu treball o vocació d'una manera professional i tinguen les competències bàsiques que solen demostrar-se mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de l'àrea d'estudi de la Pedagogia.

B3. Els estudiants tindran la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants

dins de l'àrea d'estudi de la Pedagogia per poder emetre judicis que contiguen una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.

B4. Els estudiants podran transmetre informació, idees, problemes, i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat.

GENERALS:

G1. Capacitat d'anàlisi i síntesi.

G2. Capacitat d'organització i planificació.

G3. Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.

G4. Capacitat de comunicació en una llengua estrangera.

G5. Capacitat de utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació dins de l'àmbit d'estudi i context professional.

G6. Capacitat de gestió de la informació.

G7. Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions.

G8. Capacitat de crítica i autocrítica.

G9. Capacitat de treballar en equip multi i interdisciplinari.

G10. Reconeixement i respecte per la diversitat i foment de la interculturalitat.

G11. Capacitat per desenvolupar, promoure i dinamitzar habilitats de comunicació interpersonal.

G12. Compromís ètic actiu amb els drets humans i amb la sostenibilitat.

G13. Desenvolupament de la innovació i la creativitat en la pràctica professional.

G14. Compromís amb la identitat, desenvolupament i ètica professional.

ESPECÍFIQUES:

E1. Comprendre els referents teòrics que constitueixen a l'esser humà com a protagonista de l'educació.

E2. Elaborar i interpretar informes tècnics, d'investigació i d'avaluació sobre accions, processos i resultats educatius.

E3. Realitzar estudis prospectius i d'avaluació al voltant de les característiques, necessitats i demandes educatives.

E4. Conèixer els principis i fonaments de l'atenció a la diversitat a l'educació i desenvolupar i coordinar intervencions educatives amb persones o grups, amb necessitats educatives especials, en situació de risc, de desigualtat o discriminació per raons de gènere, classe, ètnia, edat, religió i discapacitat.

E5. Conèixer i analitzar polítiques educatives, desenvolupament legislatiu i la seua incidència a les reformes educatives.

E6. Facilitar i gestionar la cooperació en els processos educatius i professionals.

6.- CRONOGRAMA

1 ^a Sessió.	Presentació dels estudiants, el professor i l'assignatura.
2 ^a Sessió	Prenem la paraula.
3 ^a Sessió	Debat sobre aprendre i ensenyar a la Universitat.
4 ^a Sessió	Debat sobre participar a la Universitat.
5 ^a Sessió	Quina Universitat volem? Revisió dels debats mantinguts.
6 ^a Sessió	Avaluació.

7.- PROCÉS D'AVALUACIÓ.

El procediment d'avaluació consistirà en la correcció de les activitats realitzades pels alumnes, utilitzant com a criteris: la presentació, el rigor i l'adequació dels continguts al problema.

- Els treballs seran qualificats de u a deu, sent necessari un cinc per a superar cadascú dels temes.
- L'examen consistirà en la realització d'una o varies activitats del tipus que hem realitzat durant el curs.

La qualificació final serà el resultat de realitzar la mitjana aritmètica de cadascú dels resultats.

El procediment de recuperació consistirà en una nova oportunitat per a realitzar tots els exercicis proposats, a més d'un examen al mes de Juny.

L'avaluació tindrà lloc atenent als següents criteris:

- Assistència als distints mòduls de l'assignatura.
- Participació en les distintes activitats de classe.
- Autoavaluació.
- Treball de grup.
- Exposició oral del treball.

8.- RECURSOS BIBLIOGRÀFICS I DOCUMENTALS.

Antons, K. 1.980, Práctica de la Dinámica de grupos. Herder. Barcelona.

Benet, A. 2.009, Governança universitària: un sistema pendent de reformar. En BUC, nº 3, pp 8 a 11. Xarxa Vives d'Universitats: Castelló de la Plana.

Bernad, J.A. 1.995, Estratègies de estudio en la Universidad. Síntesis. Madrid.

Brunet, J., Negro, J.L. 1.982, Tutoría con adolescentes. San Pio X, Madrid.

Carretero, F. 2.007, Juegos y dinámicas en Educación para la paz. Disponible en: http://www.ctv.es/USERS/avicent/Juegos_paz

Gargallo, B. 2.000, Procedimientos. Estratégias de aprendizaje. Su naturaleza, enseñanza y evaluación. Tirant lo Blanch. València.

Guerra, J. y Prado, E. 2.007, Estratégias de aprendizaje para universitarios: un enfoque constructivista. MAD. Alcalá de Guadaíra.

Marcellán, P. Y Marín P. 2.009, Ni con Bolonia ni sin Bolonia tienen mis males remedio. En Libre Pensamiento. Papeles para la reflexión y debate, número 61, pp 45 a 50. CGT. Madrid.

Monereo, C et al. 2.002, Aprender a estudiar a la Universitat. Colección manuals 54. UOC. Barcelona.

Orellana, N. (coor) 2.006, Normas básicas para la elaboración de trabajos. Consensuadas por los profesores del Proyecto de Innovación de las titulacions de Educació Social y Pedagogia. Facultat de Filosofia i CC de l'Educació de la Universitat de València. Disponible en <http://www.uv.es/filoeducpie/cas/normasbasicastrabajo.pdf>

Senent, J.M. 2.009, Intervención socioeducativa en grupos. Publicacions de la Universitat de València. València.

Simon, P. y Albert, L. 1.977, Las relaciones interpersonales. Herder. Barcelona.

Torralla, F. y Palazzi, C. 2.009, Entrevista a Adela Cortina: Hem de convertir les masses en pobles. BUC, nº 3, pp 22 a 25. Xarxa Vives d'Universitats. Castelló de la Plana.

Zugasti, P. 2.008. Participación o Burocracia. En Libre Pensamiento. Papeles de reflexión y debate, nº 57, pp 28 a 37. CGT. Madrid.

www.uv.es y www.firgoa-usc.es